

ХРОНІКА

ЮНАЦЬКА СЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО БІОХІМІЧНОГО ТОВАРИСТВА ТА УНІВЕРСИТЕТ ЮНИХ БІОХІМІКІВ У 2015 р.

Широко відома науково-просвітницька, профорієнтаційна та виховна діяльність Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України серед учнівської і студентської молоді, яка є традиційною і була започаткована ще засновником Інституту академіком О. В. Палладіним. Олександр Володимирович особисто зустрічався з учнями, які приходили до Інституту знайомитися з напрямками роботи лабораторій, виконувати на їх базі науково-дослідницькі роботи, послухати лекції провідних учених з актуальних питань біологічної науки. Останнім часом розроблено і впроваджено нові форми і методи навчально-виховної роботи у співпраці з Малою академією наук, Київським палацом дітей та юнацтва. Фактично Інститут біохімії виконує функцію науково-методичного та інформаційно-аналітичного центру низки регіональних та міжнародних науково-освітніх програм медико-біологічного та екологічного напрямку Малої академії наук м. Києва.

Українське біохімічне товариство, Інститут біохімії майже 40 років забезпечують сталу роботу лекторію «Передові рубежі біології» Університету юних біохіміків, де відбуваються виступи відомих учених України, які очолюють певні наукові напрями. Вони збирають велику молодіжну аудиторію. Його ректором є директор Інституту, президент Українського біохімічного товариства академік С. В. Комісаренко. На заняттях лекторію слухачі знайомляться із сучасними досягненнями вітчизняної та світової науки в галузі біохімії, молекулярної біології і генетики, мікробіології, медицини, біотехнології, екології тощо, набувають певних навичок і опановують методи проведення лабораторно-практичних та експериментальних робіт, розвивають свій пізнавальний інтерес.

У звітному році на лекторії з цікавими тематичними доповідями виступали науковці як Інституту біохімії, так й інших наукових установ та вищих навчальних закладів. В січні лекцію

на тему «Сучасні проблеми екологічної безпеки України» прочитав проректор з наукової роботи Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор О. А. Машков. З повідомленнями також виступили співдоповідачі академік С. В. Комісаренко та академік Я. Б. Блюм – директор Інституту харчової біотехнології і геноміки НАН України.

У рамках «Днів науки в Україні» в Інституті біохімії в травні було проведено низку науково-освітніх заходів. Рада молодих дослідників Інституту на чолі з головою РМД Володимиром Чернишенком організувала показові досліди і лекції для теперішніх та майбутніх членів Київської МАН, а також для всіх бажаючих. За участю науковців Інституту біохімії, представників Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України і Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України було проведено демонстрації за розділами: «Мікрокосмос», «ДНК, або що є цікавого в яблуках», «На захисті організму», «Яскраві реакції – запорука гарного настрою» та ін. Співробітник Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна Ігор Панас розповів гостям все про флуоресценцію хімічних сполук, біологічних об'єктів та прохолодних напоїв. Ірина Горак дивовижно перетворювала безколірні рідини на кольорові, видобувши з-під саплера всі кольори веселки. Вероніка Хаджинова розповідала, чому зсідається кров, а Марія Чернишенко показувала під мікроскопом таємниці будови рослинних коренів.

Одну з лекцій Університету юних біохіміків на тему «Флуоресцентна мікроскопія живої клітини» було присвячено Міжнародному року світла і світлових технологій. Її 21 жовтня прочитав відомий учений в галузі флуоресцентної сенсорики, завідувач лабораторії нанобіотехнологій Інституту біохімії, професор О. П. Демченко. Тема лекції була вельми актуальною і надзвичай-



Члени Київської МАН у Меморіальному музеї (на балконі) з нагоди 130-річчя від дня народження академіка О. В. Палладіна. Київ, 9 вересня 2015 р.

но цікавою, адже стосувалася дослідження живої клітини новими оптичними методами, в яких безпосередню участь бере керована Олександром Петровичем лабораторія. Після лекції для всіх охочих було організовано огляд лабораторії оптичних методів дослідження та ознайомлення з її устаткуванням у супроводі зав. лабораторії С. О. Карахіма. І, насамкінець, школярі відвідали Меморіальний музей академіка О. В. Палладіна. Екскурсія до Меморіального музею Олександра Палладіна, проведена В. І. Назаренком, нікого не залишила байдужим, навіть школярів-третьокласників.

За планом лекторію «Передові рубежі біології» протягом року з оглядовими лекціями загалом виступили 12 науковців, серед них:

– Завідуючий відділом молекулярної біології Інституту біохімії, доктор біологічних наук, професор О. Г. Мінченко – «*Біохімічні основи стресу клітин*» (11 лютого);

– Завідуючий відділом білкової інженерії та біоінформатики Інституту молекулярної біології і генетики НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор О. І. Корнелюк – «*Комп'ютерна біологія і біоінформатика в постгеномну еру*» (11 березня);

– Директор Центру заповідної справи, рекреації та екотуризму Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди України, доктор біологічних наук, професор О. М. Байрак – «*Природно-заповідні території України та їх соціально-екологічне значення*» (8 квітня);

– Провідний науковий співробітник відділу теоретичної фізики Інституту фізики НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор В. А. Шендеровський – «*Сергій Виноградський – мікробіолог світового рівня. Явище хемосинтезу*» (13 травня);



Юні науковці України - призери 7-ї Міжнародної олімпіади наукових проектів з екології та сталого розвитку INESPO-2015. Зліва направо: В. І. Назаренко – керівник делегації, Дехтяренко Георгій, Соловей Владислав, Пугач Валентина. Амстердам, червень 2015 р.

– Провідний науковий співробітник Інституту біохімії В. І. Назаренко – «*Методи дослідження забруднення довкілля: біоіндикація, біотестування, біосенсорика*» (9 вересня);

– Професор кафедри екобіотехнології та біоенергетики Національного технічного університету України «КПІ», доктор технічних наук Н. Б. Голуб – «*Енергоносії II та III покоління*» (11 листопада);

– В. о. зав. кафедри біофізики ННЦ Інституту біології КНУ імені Тараса Шевченка, доктор біологічних наук, професор О. В. Жолос – «*Органи відчуттів на клітинному рівні*» (9 грудня).

Низка школярів та студентів, які виконували в поточному році експериментальні, пошукові, науково-дослідницькі роботи в лабораторіях Інституту біохімії, стали учасниками і призерами регіональних, загальнодержавних та міжнародних конкурсів науково-технічної творчості юнацтва, в тому числі і профільних, таких як: «Всеукраїнський конкурс учнів та студентів «Мирний космос», міжнародний екологічний форум «Довкілля для України», «Всеукраїнський конкурс науково-дослідницьких, винахідницьких та раціоналізаторських розробок», «Все-

український конкурс науково-експериментальних робіт членів МАН України», Національний етап міжнародного конкурсу «Intel-ISEF», «Всеукраїнський форум учнівської



Переможець Всеукраїнського конкурсу учнів та студентів «МИРНИЙ КОСМОС-2015» Українського молодіжного аерокосмічного об'єднання «Сузір'я» (напрямок «Екологія та космонавтика») – Головань Денис (ліворуч) та Високос Євген в лабораторії нанобіотехнологій Інституту біохімії

та студентської молоді «Дотик природи» та ін. На 35-му Пекінському конкурсі юнацької наукової творчості в березні ц.р. *перше місце і золоту медаль* отримала *Цапок Єлизавета* – студентка 1-го курсу Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця – з роботою на тему «*Розробка сенсора на вологість для біомедичного застосування*», яка була виконана у відділі регуляції обміну речовин Інституту. На міжнародному конкурсі «INESPO-2015» (International Environment & Sustainability Project Olympiad), який проходив в столиці Королівства Нідерланди Амстердамі в червні 2015 р., *дві бронзові медалі* отримали вихованці гуртка біохімії КПДЮ, базовою установою якого є Інститут біохімії, *Дехтяренко Георгій і Соловей Владислав*. Керівником української делегації на конкурсах в Пекіні і в Амстердамі був

провідний науковий співробітник лабораторії нанобіотехнологій Інституту, віце-президент Київської МАН В. І. Назаренко. Науковими керівниками призерів різних молодіжних конкурсів були співробітники Інституту: Колибо Д. В., Шиманський І. О., Борисова Т. О., Касаткіна Л. О., Макогоненко Є. М., Кучмеровська Т. М., Канюк М. І., Капля О. А., Трикаш І. О., Пиршев К. О., Шандренко С. Г., Панас І. Д., Яценко Т. А. та ін.

На базі Інституту біохімії як осередок пропаганди і розповсюдження біохімічних знань, досягнень і внеску вітчизняних вчених до світової біохімічної науки серед учнівської молоді діє Меморіальний музей академіка О. В. Палладіна, постійними відвідувачами якого є учні шкіл, ліцеїв, гімназій та коледжів, а також студенти вищих навчальних закладів міста Києва.

*Віце-президент
Київської МАН України,
к. б. н. Володимир Назаренко*